

ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 119/22

Люксембург, 7 юли 2022 г.

Решение на Съда по дело C-576/20 | Pensionsversicherungsanstalt (Периоди за гледане на малко дете в чужбина)

При изчисляването на пенсията за старост трябва да бъдат взети предвид периодите за гледане на малко дете, завършени в други държави членки

Съдът потвърждава своята практика, съгласно която дължащата пенсията държава членка, в която правоимащото лице е работило и се е осигурявало изключително, както преди да се премести, така и след като се премества да пребивава в друга държава членка, където е отглеждало децата си, трябва да отчете тези периоди за гледане на малки деца

През ноември 1987 г., след като е извършвала дейност като самостоятелно заето лице в Австрия, СС се установява в Белгия, където ражда две деца, съответно на 5 декември 1987 г. и на 23 февруари 1990 г. След раждането на първото си дете тя се посвещава на тяхното отглеждане, без да работи, без да придобива осигурителен стаж и без да получава помощи за отглеждането им. Същото се отнася и до положението ѝ в Унгария, където тя пребивава през декември 1991.

След като се връща в Австрия през февруари 1993 г., СС продължава да отглежда децата си в продължение на 13 месеца, като същевременно е задължително осигурена и плаща вноски в австрийската социалноосигурителна схема. След това тя работи и се осигурява в тази държава членка до пенсионирането си.

След като подава молба да ѝ бъде отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст, австрийският пенсионноосигурителен институт ѝ признава това право с решение от 29 декември 2017 г. Периодите за гледане на малко дете в Австрия са приравнени на осигурителни периоди и зачетени при изчисляване на размера на нейната пенсия. Завършените в Белгия и Унгария периоди обаче не са отчетени.

СС оспорва това решение като твърди, че периодите за гледане на малко дете, завършени в други държави членки, трябва да бъдат приравнени на осигурителни периоди на основание член 21 ДФЕС, който въвежда правото на гражданите на Съюза на свободно движение, при положение че тя е работила и се е осигурявала в австрийската социалноосигурителна система преди и след тези периоди.

След като въззивната ѝ жалба е отхвърлена, СС подава ревизионна жалба пред Oberster Gerichtshof (Върховен съд, Австрия). Тъй като има съмнения дали завършените в други държави членки периоди за гледане на малко дете следва да се отчитат при изчисляването на пенсията за старост, тази юрисдикция иска от Съда да тълкува разпоредба от вторичното право на Съюза¹, която намира приложение *ratione temporis* в

¹ Става въпрос за член 44, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 987/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година за установяване процедурата за прилагане на Регламент (ЕО) № 883/2004 за координация на системите за социална сигурност (ОВ L 284, 2009)

този случай. Всъщност не е изключено въпросната разпоредба да съдържа изключителна уредба на условията за такова отчитане, а СС не ги изпълнява: към датата, на която е започнал първият период за гледане на малко дете, тя не е осъществявала дейност като заето или самостоятелно заето лице в Австрия.

В своето решение Съдът отхвърля изключителния характер на тази разпоредба, що се отнася до отчитането на периодите за гледане на малко дете, завършени от едно и също лице в различни държави членки, и потвърждава, че тези периоди трябва да се отчитат, в случая съгласно член 21 ДФЕС.

Съображения на Съда

На първо място Съдът стига до извода, че предвид неговия текст, контекста, в който се вписва, и целите на правната уредба, от която той е част, член 44 от Регламент № 987/2009 трябва да се тълкува в смисъл, че не съдържа изключителна уредба на отчитането на периодите за гледане на малко дете, завършени от едно и също лице в различни държави членки.

Що се отнася до нейния текст, Съдът отбелязва, че тази разпоредба не посочва дали съдържа изключителна уредба на това отчитане и че макар тази разпоредба да представлява кодификация на приетата в това отношение практика на Съда², към датата на влизането на тази разпоредба в сила решение Reichel-Albert³ още не е произнесено, така че не е имало как изводите от него да бъдат взети предвид при приемането на Регламент № 987/2009 за целите на евентуалната им кодификация.

Що се отнася до контекста на член 44 от Регламент №987/2009, като се позовава на заглавието и главата от този регламент, към които принадлежи посоченият член, Съдът уточнява, че тази разпоредба въвежда допълнително правило, което позволява да се увеличи вероятността периодите на съответните лица за гледане на малко дете да бъдат отчетени напълно, като по този начин се избегне, доколкото е възможно, обратното положение.

Относно целта на Регламент №987/2009 тълкуването, че член 44 от Регламент № 987/2009 съдържа изключителна уредба на отчитането на периодите за гледане на малко дете, завършени в различни държави членки, би означавало **да се разреши на дължащата пенсия за старост държава членка — в която едно лице е работило и се е осигурявало изключително, както преди да се премести, така и след като се премества да пребивава в друга държава членка, където се е посветило на отглеждането на децата си — да откаже да отчете периодите за гледане на малко дете, завършени**

г., стр. 1). Този член, озаглавен „Отчитане на период за гледане на малко дете“, в параграф 2 предвижда, че когато съгласно законодателството на държавата членка, която е компетентна съгласно дял II от Регламент № 883/2004, периодът за отглеждане на малко дете не се отчита, институцията на държавата членка, чието законодателство съгласно дял II от Регламент № 883/2004 е било приложимо към съответното лице, тъй като то е осъществявало дейност като заето или самостоятелно заето лице към датата, на която съгласно това законодателство за съответното дете е започнал да се отчита периодът за отглеждане на малко дете, продължава да отговаря за отчитането на този период като период за отглеждане на малко дете съгласно собственото си законодателство, така както ако отглеждането на детето е било осъществено на собствената ѝ територия.

² Вж. решения от 23 ноември 2000 г., Elsen, [C-135/99](#) и от 7 февруари 2002 г., Kauer, [C-28/00](#) (вж. също прессъобщение [№ 13/02](#)), в което Съдът установява критерия за „тясната връзка“ или за „достатъчната връзка“ между, от една страна, осигурителните периоди, завършени в резултат на осъществяването на професионална дейност в държавата членка, която следва да изплаща на лицето исканата от него пенсия за старост, и периодите за гледане на малко дете, завършени от него в друга държава членка, от друга страна. Съдът постановява, че наличието на такава тясна или достатъчна връзка може да бъде установена поради обстоятелството, че тези лица, работили изключително в държавата членка, която дължи тяхната пенсия за старост, към момента на раждането на техните деца са осъществявали дейност като заети лица на територията на тази държава членка, и че следователно законодателството на тази държава членка е приложимо за целите на предоставянето на такава пенсия, що се отнася до отчитането на периодите за гледане на малко дете, завършени в друга държава членка.

³ В решение от 19 юли 2012 г., Reichel-Albert, [C-522/10](#), Съдът постановява, че член 21 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че задължава компетентната институция на първата държава членка да отчете за целите на предоставяне на пенсия за старост периодите за гледане на малко дете, завършени във втората държава членка, като завършени на нейна територия от лице, което е упражнявало професионална дейност единствено в първата държава членка и което в момента на раждането на децата му временно е преустановило работа и се е установило да живее поради строго семейни причини на територията на втората държава членка.

от това лице в тази друга държава членка, и така да го постави в по-неблагоприятно положение само защото е упражнило своето право на свободно движение. При това положение подобно тълкуване би било в противоречие с целите, преследвани с този регламент, и по-конкретно целта да се гарантира спазването на принципа на свободно движение, залегнал в член 21 ДФЕС, и така би могло да застраши полезното действие на член 44 от този регламент.

На второ място Съдът постановява, че за да се гарантира спазването на този принцип, изводите от решение Reichel-Albert могат да се приложат в случай като разглеждания в главното производство, в който съответното лице не отговаря на наложеното с последната разпоредба условие да е осъществявало дейност като заето или самостоятелно заето лице, за да изиска държавата членка, която му дължи тази пенсия, за целите на предоставянето ѝ да отчете периодите за гледане на малко дете, завършени от това лице в други държави членки. Следователно тази държава членка е длъжна да отчете тези периоди съгласно член 21 ДФЕС, при положение че лицето е работило и се е осигурявало изключително в тази държава членка, както преди да се премести, така след като се премества да пребивава в друга държава членка, където е завършило тези периоди.

Така Съдът констатира, че подобно на случая, разглеждан в решение Reichel-Albert, е налице **достатъчна връзка между периодите за гледане на малко дете, завършени от СС в чужбина, и осигурителните периоди, завършени поради осъществяването на професионална дейност в Австрия. Ето защо за целите на отчитането и признаването на тези периоди с оглед на отпускането на пенсия за старост от посочената държава членка, трябва да се прилага нейното законодателство.**

Ако СС не беше напуснала Австрия, завършените от нея периоди за гледане на малко дете щяха да бъдат отчетени за целите на изчисляването на австрийската ѝ пенсия за старост. Следователно няма съмнение, че подобно на съответното лице по делото, по което е постановено решение Reichel-Albert, и тя е поставена в по-неблагоприятно положение само защото е упражнила своето право на свободно движение, а това е в разрез с член 21 ДФЕС.

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293

Кадри от обявяването на решението са достъпни на [„Europe by Satellite“](#) ☎ (+32) 2 2964106

Поддържайте връзка!

